

at ved alle disse Statter, hvis Størrelse er bageret enten paa Ejendommens Værdi eller paa de paagældende Personers Jordbrug, er det klart, at en Omlægning vil al Tid komme den mest til gode, der enten ejer mest eller bruger mest. Men jeg vil dog gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at naar vi komme til en Toldreform, som forhaabentlig vil komme til at gaa i Retning af nogen Nedsættelse i Toldsatserne paa de toldpligtige Varer, navnlig saadanne, som alle bruge, vil det ingenlunde staa i Samklang med det, vi have hørt saa ofte fra det ærede Medlems Venners Side, nemlig at Indførselstolden hviler særlig haardt paa de ubemidlede Klasser af Samfundet. Jeg er ganske vist ikke af den Anskuelse, at det er i og for sig korrekt, at de hvile haardst paa de ubemidlede, men jeg kan godt indrømme, at det er rigtigt, at de forholdsvis hvile haardst paa dem; i alt Fald er det vist ubestrideligt, og jeg tror, at det ærede Medlem giver mig Ret deri, at vilde man tænke sig det samme Forhold med Hensyn til Toldlettelsens Fordeling mellem de forskellige Samfundsklasser bragt til Bejge ved en Toldomlægning, som vil blive bragt til Bejge ved dette Forslag, saa vilde man dog komme til et umuligt Forhold, for det kan jo ikke ret vel tænkes, at en Lensbestynder vilde kunne forbruge 3,200 Gange saa mange toldpligtige Varer som en Husmand, og saaledes er jo Forholdet med Hensyn til Skattenedsættelsens Betydning for disse to Samfundsklasser. — Over for adskillige ærede Taler, som dels i Dag, dels ved tidligere Sejligheder have været stærkt inde paa den Nødstilstand, Landbruget for Djebliffet skalde sidde i, vil jeg dog sige, at hvorvel jeg saa godt, som nogen har Djet aabent for, at Landbruget i de senere Aar har virket under yderst trange Aaar, og hvorvel jeg saa godt, som nogen vil være med til alle rimelige Foranstaltninger til at hjælpe Landbruget over den daarlige Tid, kan jeg dog ikke erkende, at der allerede nu skalde være en saadan Nød til Stede — som det for øvrigt ogsaa blev nævnt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), med hvem jeg samstemmer — at man skalde gribe til saa ekstraordinære Foranstaltninger som dem, dette Forslag foreslaar. Men paa den anden Side vil jeg ogsaa erkende, at jeg frygter noget for, at netop den stærke Aarbarbevægelse, som har været oppe i Sommer, og navnlig de meget stærke Farver, hvormed Bevægelsens Ledere have malet Situationen i Retning af det afkrækkende, meget let, hvis der ikke tages Hæb i Sejlene i saa Henseende, vil kunne blive

skæbnesvanger ikke just for vort Jordbrug, men for mangfoldige Jordbrugere. Det er utvivlsomt, at naar man Møde efter Møde, hvor der er Tusinder af Menneſter til Stede, uimodsagt docerer saadanne Sætninger som, at Landbruget staa paa Falittens Rand, at det i den Grad er behæftet med Gæld, at Landbrugerne kun eje lidet eller intet i deres Gaarde, at Jordejendommene ere gaaede ned til henimod det halve af deres tidligere Værdi, at Mønstforandringen har kostet Jordbruget saa og saa mange Hundreder, ja næsten Tusinder af Millioner Kroner, er det dog ganske naturligt, at Kreditten for dette Landbrug, der saaledes ned sætter sig selv, maa svækkes. Og vi kunne dog alle maatte være enige om, at Landbruget kan daarligere undvære Kreditten i trange Tider end i gode Tider. Det skal slet ikke undre mig, uagtet jeg vilde overordentlig dybt beklage, hvis det stete, om vi i de kommende Betalingsterminer — det er nemlig ikke Skatteterminerne, der staa Landbrugerne ihjel — i de kommende almindelige Omjætningssterminer i 1894 ville saa at se de skæbnesvangre Følger af de stærke Farver, der paa Aarbarberne ere brugte om Landbrugets Nødstilstand i indværende Aar. Mange Landbrugere, som sidde lidt haardt i det, kunne let saa deres sekunda Prioriteter oplagte, uden at kunne saa dem erstattede af andre, og andre, som behøve en Prioritet yderligere, kunne maatte ogsaa have Vanskelighed ved at saa den. Det skalde ikke undre mig, om dette blev Tilfældet. Vi vide jo alle, at Kapitalen for en væsentlig Del ikke er paa saghyndige Landmænds Hænder, den er i en væsentlig Grad paa saadanne Mænds Hænder, som ikke ved Selbshyn paa Forhaand kunne overbevise sig om, hvorvidt og i hvor høj Grad de Farver, der have været brugte i Sommer, have været for gresle. Det skalde ikke forbause mig, om de, der pleje at fournere Landbruget med sekunda Prioriteter, begyndte at blive ængstelige efter de stærke Udtalelser, der have været brugte; og jeg siger i Tilslutning til saa vel det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Alberti) som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Leth-Gespens), at ogsaa jeg ønsker og haaber, at det maa lykkes denne Bevægelse, som er opkommen saa pludselig, og vokset sig saa stærkt, og som skal give sig sit første energiske Udslag i Ddenſe den 22de November, at finde Midler og Bejge, hvorigennem vi kunne enes om at komme Landbruget til Hjælp. Jeg tror, at Trangen dertil er bleven betydelig større og vil navnlig i kommende Aar blive betydelig